

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) po 2026 m. rugsėjo 21 d. Tarpinstitucinio pasitarimo.

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo taikymo praktiką ir kylančius neaiškumus dėl nuostatų taikymo, siekiant tobulinti esamą teisinį reguliavimą.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektu siūlomais Architektūros įstatymo (toliau – Įstatymo) 13 straipsnio 2 dalies pakeitimais tikslinant architektūrinių konkursų rengimo atvejus, siekiama aiškesnio įstatymo nuostatų taikymo. Siekiant šias nuostatas suderinti, Projektu atitinkamai tikslinama šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalis, kurioje teikiama nuoroda į 13 straipsnio 2 dalį.

Projektu tikslinama Įstatymo 13 straipsnio 5 dalies nuostata dėl reikalavimo konkurso sąlygas derinti su Lietuvos architektų rūmais, nustatant, kad šis reikalavimas būtų taikomas visiems subjektams, pagal šį įstatymą organizuojantiems projekto ar architektūrinius konkursus. Toks reguliavimas sudarytų vienodas sąlygas visiems šiuos konkursus organizuojantiems subjektams ir užtikrintų nuoseklų teisinį reguliavimą.

Projektu tikslinama Įstatymo 13 straipsnio 8 dalis, nustatanti pareigą rengiant architektūrinius konkursus, reglamentuojamus šiame straipsnyje, numatyti lėšas meno kūriniais sukurti ir (ar) įsigyti, papildomai nurodant, kad meno kūrinio sukūrimo ir (ar) įsigijimo sąlygos turi būti nustatytos konkurso sąlygose. Taip pat nustatoma, kad ne mažiau kaip 1 procentas statinio statybos sąmatos vertės meno kūriniais sukurti ir (ar) įsigyti skiriamas ne tik tais atvejais, kai statinio statyba finansuojama valstybės biudžeto lėšomis, bet ir tada, kai ji finansuojama savivaldybių biudžetų lėšomis, nes viešųjų erdvių ir statinių meninės kokybės užtikrinimas yra vienodai aktualus tiek valstybės, tiek savivaldybių lėšomis įgyvendinamiems projektams.

Projektu keičiama Įstatymo 14 straipsnio 2 dalis, nustatant, kad architektūros plėtros kryptis tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Architektūros plėtros kryptis siūloma tvirtinti Vyriausybės nutarimu, siekiant užtikrinti, kad architektūros kokybės politikos atnaujinimas ir įgyvendinimas būtų lankstus ir vykėtų laiku. Įstatymo 14 straipsnis taip pat papildomas 3 dalimi, kurioje nustatoma, kad šioms kryptims įgyvendinti bus rengiami planavimo dokumentai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymu.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Projektui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės. Priėmus projektą, būtų užtikrintas nuoseklesnis teisinis reguliavimas ir didesnis teisinis aiškumas.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Rodikliai nebus stebimi.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos:

644 p. Formuosime nacionalinę kraštovaizdžio politiką, integruodami biologinės įvairovės, atsinaujinančių išteklių energetikos ir darnios miestų plėtros tikslus.

☐ Projektas neprieštaruja Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinama (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė². Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas³ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas⁴ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas (*pateikiama informacija, nurodyta Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos apraše*).

☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁵ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto*

¹ [Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

³ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ [Paslaugų įstatymas ir Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas¹, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai²; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra³).

☐ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (išvardijama).

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projekte naujų sąvokų nėra.

☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

12. Kita reikalinga informacija

Projektui parengtas antikorupcinis vertinimas, išvados pridėtos.

13. Konsultavimasis su visuomene⁴ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. d. iki 202.. m. d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte).

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neskelbtas.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

2026-06-29 Projektas (TAIS Nr. 26-8106(2)) ir Nutarimo projektas (TAIS Nr. 26-8107(2)) pateikti Vyriausybei. Projektas ir Nutarimo projektas grąžinti. Grąžinimo priežastis: reikalinga naujo ministro viza.

I Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus 2026-06-08 raštu Nr. A51-100899/26 pateiktas pastabas neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, argumentai pateikti derinimo pažymoje. Su pastabas teikusiais asmenimis nepavyko darbo tvarka suderinti pastabų.

Projektas patikslintas atsižvelgus į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026-07-13 išvadą NV-1866 „Dėl Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto“ (TAP Nr. 26-824; TAIS Nr. 26-8106(2)). Projektas darbo tvarka suderintas su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

Projektu keičiamas Įstatymo 14 straipsnis, kuriame siūloma nustatyti, kad architektūros plėtros kryptis tvirtina Vyriausybė, darbo tvarka suderintas su Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupe.

Išvada gauta iš Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT). 2026-07-28 pateikta antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4-01-7123 „Dėl Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto“ (TAIS Nr. 26-8106(2)).

¹ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

² [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(ex ante\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (ex ante) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

⁴ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

Argumentai dėl Antikorupcinio vertinimo išvados pateikti derinimo pažymoje (pridedama). 2026-09-11 organizuotas susitikimas su STT atstovais, kurio metu pateiktos išvados, pastabos ir pasiūlymai nebuvo aptariami, nes STT informavo, kad atlieka Klaipėdos ir Vilniaus miestų savivaldybių architektūrinių konkursų organizavimo procesų korupcijos rizikos analizę (toliau – KRA). 2026-09-16 gautas KRA išvados projektas derinti.

Projektas patikslintas atsižvelgus į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026-09-10 išvadą Nr. NV-2404 „Dėl Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto TAP Nr.26-824(2); TAIS Nr. 26-8106(3)“. Projektas darbo tvarka suderintas su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

Atsižvelgus į 2026-09-21 Tarpinstituciniame pasitarime pateiktą pastabą, Projektas patikslintas nustatant, kad Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymas įsigalios 2028 m. sausio 1 d., atitinkamai patikslinti įstatymo įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo terminai.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Architektūros ir kraštovaizdžio politikos grupės vadovas Edvardas Minkevičius (tel. +370 614 45323, el. p. edvardas.minkevicius@am.lt) ir analitikė – Algimantė Treinienė (tel. +370 646 93675, el. p. algimante.treiniene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 2 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas 3 lapai.
3. Nutarimo projektas, 1 lapas.
4. Aiškinamasis raštas¹, 6 lapai.
5. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
6. STT derinimo pažyma, 7 lapai.
7. VMS derinimo pažyma, 2 lapai.

Aplinkos ministrė

Ieva Andriulaitytė

Edvardas Minkevičius, tel. +370 614 45323, el. p. edvardas.minkevicius@am.lt
 Algimantė Treinienė, tel. +370 646 93675, el. p. algimante.treiniene@am.lt

¹ [Lietuvos Respublikos Seimo statuto](#) 135 straipsnio 3 dalis.